

והם שני [משיחים], אחד - מצד לאה, וזה משיח בן דוד, ואחד - מצד רחל, וזה משיח בן יוסף. הרבים - אלו האבות שמתחברים בה [בשכינה].^{33*} ומעוט רבים שנים, אלו: הקדוש ברוך הוא והשכינה שלו, שאינם נפרדים זה מזה לעולמים, לפיכך פחות מזה לא נמצא. וסוד הדבר: אני יהוה לא שניתני (מלאכי ג, ו), שהקדוש ברוך הוא לגבי השכינה לא משתנה לעולמים.³⁴

ויש רבים מצד של שלשה אבות [ר"ל: חג"ת של ז"א], כמו שאמרת, ובהם, הלכה פרבים.³⁵ שהשכינה מתקשרת באבות להיות מרובה שלמה בארבע רגלותיה פראוי, ואז נאמר בה: אין לו לקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה (ברכות ח, א).

וסוד הדבר: יחיד ורבים הלכה פרבים (ברכות ט, א), שהצדיק [היסוד של ז"א] הוא יחיד, ובזמן הגלות הוא לא יכול לתקום את השכינה, אלא הקדוש ברוך הוא [ר"ל: ז"א], שנאמר בו: ואח לצרה יולד (משלי יז, י), [דהיינו] בזמן שפתוב: ביום צרה צר פתכה (משלי כד, י), שאין כח לאותו הצדיק להפנים פנים [בשכינה].³⁶ וזה סוד: בקרבן קדוש ולא

ואנון תרין, חד מסטרא דלאה ודא משיח בן דוד, וחד מסטרא דרחל ודא משיח בן יוסף. הרבים, אלין אבהן דמתחברין בה. ומעוט רבים שנים (נדרים לח:): אלין קודשא בריה הוא ושכינתה דלא מתפרשא דא מן דא לעלמין, בגין כף פחות מן דא לא אשתכח. ורזא דמלה: אני ה' לא שניתני (מלאכי ג, ו) דקודשא בריה הוא לגבי שכינתא לא אשתני לעלמין.

ואית רבים מסטרא דתלת אבהן כמה דאמינא, ובהו הלכה פרבים (הקדמת ת"ז א:): דשכינתא באבהן אתקשרת למהוי רתיכא שלמתא בד' סמכין בדקא יאות. בדין אתמר בה: אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ד' אמות של הלכה (ברכות ח.).

ורזא דמלה: יחיד ורבים הלכה פרבים (ברכות ט). דצדיק איהו יחיד, ובזמנא דגלותא איהו לא יכיל לאקמא לה לשכינתא, אלא קודשא בריה הוא, דאתמר בה: ואח לצרה יולד (משלי יז, יז) בזמנא דכתיב ביום צרה צר פתכה (משלי כד, י) דלית חילא לההוא צדיק למיעל בימא. ורזא דא בקרבן קדוש ולא אבוא בעיר (הושע יא, ט) דאי תימא

^{33*} ע"י זוהר ושלח ח"א, קע"ו, ע"ב.

³⁴ ע"י גזי רמח"ל, קנאת ה' צבאות, עמ' קלז-קלח.

³⁵ ת"ז בהקדמה, א, ב.

³⁶ ע"י גזי רמח"ל, עמ' ערה, ד"ה ויש.